

Debatt

KERSTIN WIJKMAN:

Kvinnan i politiken

Sture Lindmarks artikel "Könskvoteringen" kräver ett bemötande, inte bara för dess osaklighet utan också för att den är ett synnerligen fräckt angrepp på kvinnan.

Egentligen kan man endast dra en enda slutsats av vad som står i artikeln, nämligen att vissa personer har oerhört svårt att sätta sig in i andra människors situation. Visserligen gör titeln "Könskvoteringen" sken av att artikeln skall behandla detta ämne, men innehållet tycks röra sig mer om vad Sture Lindmark anser vara skälet till att så få kvinnor är representerade i de politiska organen. Den enda orsaken till detta är, enligt författaren, kvinnans brist på intresse. Vi kvinnor som är aktiva i politiken, och som försöker kombinera detta med vård av barn samt yrkesarbete, hysar med all säkerhet inte samma uppfattning!

Författaren gör gällande att de praktiska problem, som spelar en oerhörd roll för kvinnans möjlighet att engagera sig politiskt, inte skulle ha någon som helst betydelse. Jag citerar: "De kvinnor, som är politiskt intresserade och politiskt medvetna, torde inte ha några större svårigheter att ordna barnpassningen. Hur kan det för resten komma sig att barnpassningen så ofta förs fram som ett nästan oöverkomligt hinder när det gäller kvinnornas politiska engagemang? När det gäller bjudningar, bio och andra mer nöjsamma tilldragelser, brukar inte barnpassningen lägga hinder i vägen."

För det första: Om män i lika hög utsträckning ansvarade för ordnandet av barnvakter, skulle de säkerligen också vara mindre engagerade i politiken.

För det andra: Barnpassning är inte endast ett praktiskt utan även ett ekonomiskt problem. Mannen, om han finns med i sammanhanget (vi har oerhört många ensamstående kvinnor med barn) är själv ofta engagerad på annat håll. Barnvakt kostar numera minst 5: — i timmen. Det vore fel att begära av Farmor eller Mormor att de skall ställa upp flera gånger i veckan samt på helger, vilket ju ett politiskt engagemang kräver.

För det tredje: Vad gäller författarens "lustiga" resonemang, att om det går så lätt att ordna barnvakt till nöjen så varför skulle det inte gå att ordna även i andra sammanhang, är synnerligen svårförståeligt. Vem har sagt att det överhuvudtaget är lätt att ordna barnvakt? Vem har sagt att kvinnor skulle ha lättare att ordna barnvakt till nöjen än till politiska engagemang? Vill Lindmark möjligtvis att kvinnor skall avstå från nöjen till förmån för det politiska arbetet? I så fall frågar man sig, behövs män göra liknande avvägningar?

Nu över till sakfrågan, nämligen könskvoteringen. Det är onekligen så att könskvotering inte vore någon lycklig lösning på problemet att så få kvinnor är representerade i de politiska organen. En kvotering kan inte innebära något annat än att man frångår de naturliga demokratiska spelreglerna. Som kvinna skulle man uppleva det som olustbetonat att inte veta huruvida man blivit vald till förtroendeuppdrag på grund av ens meriter eller på grund av ens kön. I många sammanhang har man prövat olika kvoteringsystem med alltför sällan goda resultat. Vad som eventuellt skulle tala för könskvotering till politiska organ vore, att man på så sätt skolade en hel kvinnogeneration och att problemet därefter skulle vara löst på ett tillfredsställande sätt.

Faktum kvarstår, att det är skandal att kvinnorna är så illa representerade. Det skulle hjälpa föga, och det skulle dessutom vara en orättvisa att påstå att det är männens fel att kvinnan är så illa representerad. Vi kvinnor måste i framtiden lojalt kämpa för varandra och rösta på våra dugliga medsystor i nomineringssammanhang. Dessutom måste männen tänka sig att, mer än förr, bistå kvinnorna och hjälpa dem att skapa praktiska möjligheter att engagera sig i politiken.

Slutligen kan man konstatera, att det enda som på sikt kan leda till bättre jämställdhet mellan könen är en ökad förståelse män och kvinnor emellan. Därmed skulle man också erhålla en större kvinnlig representation i bl a de politiska organen!

STURE LINDMARK:

Svar

Kerstin Wijkman beskyller mig för osaklighet och för "ett synnerligen fräckt angrepp på kvinnan". Men när hon skall förklara vad osakligheten och fräckheten består i har luften gått ur. Även om jag inte allt igenom förstår vad det är hon polemiserar mot eller upprörs över skall jag ändå försöka bemöta hennes inlägg, som i många stycken är ett eko av de senaste decenniernas klagosånger och som präglas av den traditionella kvinnoosynen.

I min artikel (SvT 1973: 1) konstaterar jag inledningsvis att det är önskvärt med fler kvinnor i våra politiska församlingar. Jag skriver vidare att jag inte tror på en könskvotering, då jag utgår ifrån att kvinnorna i första hand vill ha en ärlig chans att konkurrera med manssamhället och inte bara ytterligare formella politiska rättigheter. Detta kan enligt min mening enbart uppnås genom ett hårt och tråget arbete ute på fältet, dvs på basplanet i de politiska partierna.

En förklaring till att kvinnorna är dåligt representerade i politiska sammanhang är, skriver jag, bristande intresse. Detta visar bl a — och kanske bäst — den låga kvinnliga representationen i de politiska ungdomsförbunden, vilket knappast beror på att barnpassning lägger hinder i vägen.

Wijkman betonar att de praktiska problemen — såsom barnpassning — spelar en stor betydelse för kvinnans möjligheter att engage-

ra sig politiskt. Denna uppfattning delar jag. Men en förutsättning för att kvinnorna skall ha en möjlighet att engagera sig i politiken är att de praktiska problemen kan lösas. I annat fall hjälper ju inte ens en könskvotering.

Jag tror att de praktiska problemen går att lösa och att de även har lösts i många unga och modernt tänkande familjer, som accepterar att hemarbetet och barnpassningen skall delas lika mellan mannen och hustrun. Där emot torde de praktiska problemen förbli ett svårt hinder för dem som liksom Kerstin Wijkman utgår ifrån att det är kvinnorna som ska svara för barnpassningen, medan "mannen... är själv ofta engagerad på annat håll". Det kan ju alltid vara en bra träning för och en god början i den politiska karriären att redan i hemmet propagera för "bättre jämställdhet mellan könen" och se till att mannen ordnar barnpassningen innan han "engagerar sig på annat håll".

Vill Lindmark möjligtvis att kvinnor skall avstå från nöjen till förmån för det politiska arbetet, frågar Wijkman. Mitt svar är självfallet ja, av det enkla skälet att politiskt arbete precis som allt annat arbete är tidskrävande och faktiskt innebär stora uppoffringar. Eftersom jag är väl förtrogen med det politiska arbetet vågar jag även påstå att de män som är politiskt engagerade tvingas avstå från mycket av det njutbara här i livet.